

Safe use of pesticides / ಕೀಟನಾಶಕಗಳಸುರಕ್ಷಿತಬಳಕೆ

Pesticides are toxic to both pests and humans. Pesticide particles may be inhaled with the air while they are being sprayed.

ಕೀಟನಾಶಕಗಳುಕೀಟಗಳಿಗೆಮತ್ತುಮನುಷ್ಯರಿಗೆವಿಷಕಾರಿ.ಕೀಟನಾಶಕದಕಣಗಳನ್ನುಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಉಸಿರಾಡಬಹುದು.

Special precautions must be taken during transport, storage and handling. Spray equipment should be regularly cleaned and maintained to prevent leaks. People who work with pesticides should receive proper training in their safe use.

ಸಾರಿಗೆ,ಸಂಗ್ರಹಣೆಮತ್ತುನಿರ್ವಹಣೆಯಸಮಯದಲ್ಲಿವಿಶೇಷಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲುಸಿಂಪಡಿಸುವಉಪಕರಣಗಳನ್ನುನಿಯಮಿತವಾಗಿಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕುಮತ್ತುನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.ಕೀಟನಾಶಕ ಗಳೊಂದಿಗೆಕೆಲಸಮಾಡುವಜನರುಅವುಗಳಸುರಕ್ಷಿತಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಸರಿಯಾದತರಬೇತಿಯನ್ನುಪಡೆಯಬೇಕು.

Precautions / ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳು

The label / ಲೇಬಲ್

Pesticides should be packed and labelled according to WHO specifications (1). The label should be in English and in the local language, and should indicate the contents, safety instructions and possible measures in the event of swallowing or contamination. Always keep pesticides in their original containers (Figs. 10.1 and 10.2). Take safety measures and wear protective clothing as recommended.

ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು WHO ನಿರ್ದೇಶನಗಳಪ್ರಕಾರಕಂಠೆಮತ್ತುಗುರುತುಮಾಡಬೇಕು (1). ಗುರುತುಗಳುಇಂಗ್ಲಿಷ್,ತುಸ್ತುಳೀಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕುಮತ್ತುನುಂಗಿದಾಗಅಥವಾಮಾಲಿನ್ಯ ದಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಸಂಭವನೀಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು,ಸುರಕ್ಷತಾಸೂಚನೆಗಳ ನ್ನುಮತ್ತುಪರಿವಿಡಿವಿಷಯಗಳನ್ನುಸೂಚಿಸಬೇಕು.ಯಾವಾಗಲೂಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನುಅವುಗಳ ಮೂಲಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ (ಚಿತ್ರ 10.1 ಮತ್ತು 10.2). ಸುರಕ್ಷತಾಕ್ರಮಗಳನ್ನುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿಮತ್ತುಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿದಂತೆರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕಉಡುಪುಗಳನ್ನುಧರಿಸಿ.

Storage and transport / ಸಂಗ್ರಹಣೆಮತ್ತುಸಾರಿಗೆ

Store pesticides in a place that can be locked and is not accessible to unauthorized people or children (Fig. 10.3); they should never be kept in a place where they might be mistaken for food or drink. Keep them dry but away from fires and out of direct sunlight. Do not carry them in a vehicle that is also used to transport food.

ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಅನಧಿಕೃತ ಜನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದಂತಹ ಮತ್ತು ಲಾಕ್ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ (ಚಿತ್ರ 10.3); ಅವುಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಆಹಾರ ಅಥವಾ ಪಾನೀಯವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಬಾರದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಅದರ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ನೇರ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ದೂರವಿಡಿ. ಆಹಾರವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಬಳಸುವ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಡಿ.

Disposal / ವಿಲೇವಾರಿ

Left-over insecticide suspension can be disposed of safely by pouring it into a specially dug hole in the ground or a pit latrine (Fig. 10.4). It should not be disposed of where it may enter water used for drinking or washing, fish Ponds or Rivers. In a hilly area the hole should be on the lower side of such areas. Pour run-off water from hand washings and spray washings into the hole, and bury containers, boxes and bottles used for pesticides in it (Fig. 10.5). Close the hole as soon as possible. Cardboard, paper and cleaned plastic containers can be burned (Fig. 10.6), where this is permitted, far away from houses and sources of drinking-water.

ಉಳಿದಿರುವ ಕೀಟನಾಶಕ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಗೆದ ರಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪಿಟ್ ಟ್ರೈನ್ ಗೆ ಸುರಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು (ಚಿತ್ರ 10.4). ಕುಡಿಯಲು ಅಥವಾ ತೊಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ನೀರು, ಮೀನಿನ ಕೊಳಗಳು ಅಥವಾ ನದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರವು ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಕೈ ಮತ್ತು ಸಿಂಪಡಿಕೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುವ ನೀರನ್ನು ರಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸುರಿಯಿರಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ಕಂಟೇನರ್‌ಗಳು, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ಹೂತು ಹಾಕಿ (ಚಿತ್ರ 10.5). ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ. ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್, ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಂಟೇನರ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಯಿರುವ ಕಡೆ ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡಬಹುದು (ಚಿತ್ರ 10.6).

Fig. 10.1 / ಚಿತ್ರ 10.1

Types of pesticide container (adapted from 2). /

ಕೀಟನಾಶಕಧಾರಕದವಿಧಗಳು (2 ರಿಂದಲಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ).

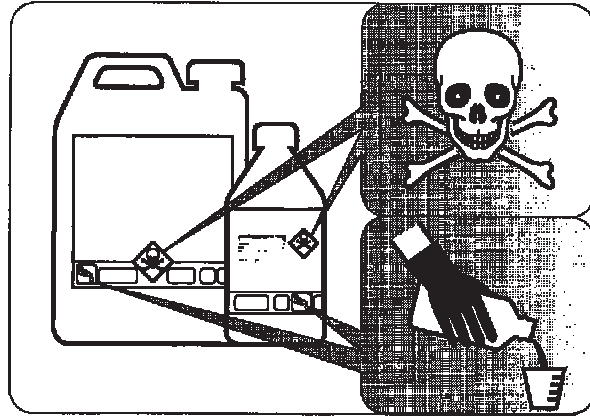

Fig. 10.2 / ಚಿತ್ರ 10.2

Look for warning symbols, pictograms and colour coding on labels (adapted from 2).

ಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿವಚ್ಚರಿಕೆಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಚಿತ್ರಸಂಕೇತಗಳುಮತ್ತುಬಣ್ಣದಕೋಡಿಂಗ್‌ಗಾಗಿನೋಡಿ (2 ರಿಂದಲಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

Containers, see box (p. 388). Pyrethroid suspensions can be poured on to dry ground where they are quickly absorbed and degraded and do not cause environmental problems. / ಧಾರಕಗಳು,

ಬಾಕ್ಸೋಡಿ (ಪುಟ 388). ಪೈರೆಥ್ರಾಯ್ಡ್ ಶ್ರೇಣಿವಸ್ತುಒಣನೆಲದಮೇಲೆಸುರಿಯಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿಲವುತ್ವರಿತವಾಗಿಹೀರಲ್ಪಡುತ್ತವೆಮತ್ತುಲವನತಿಯಾಗುತ್ತವೆಮತ್ತುಪರಿಸರಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನುಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

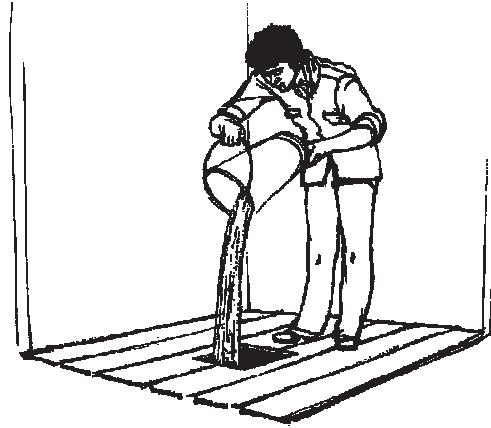
Surplus solution can be used to kill insect pests such as ants and cockroaches. Pour or sponge it on to infested places (under kitchens inks, in corners of a house).

ಇರುವೆಮತ್ತುಜಿರಳೆಗಳಂತಹಕೀಟಕೀಟಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲುಉಳಿದದ್ರಾವಣವನ್ನುಬಳಸಬಹುದು. ಸೋಂಕಿತಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ(ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿತೊಳೆಯುವಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಮನೆಯಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ) ಸುರಿಯಿರಿಅಥವಾಸ್ಪಾಂಜ್‌ಮಾಡಿ.

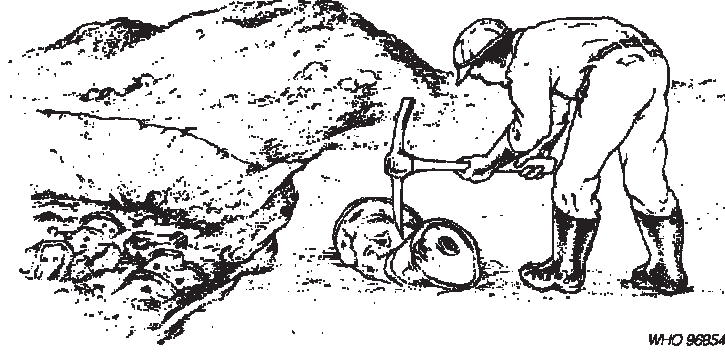

Fig. 10.3 / ಚಿತ್ರ 10.3
Keep pesticides out of reach of children
(adapted from 3).

ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಲುಪದಂತೆ ಇರಿಸಿ (3 ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

Fig. 10.4 / ಚಿತ್ರ 10.4
Surplus insecticide solution can be disposed of safely by pouring it into a pit latrine or a specially dug hole in the ground.
ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೀಟನಾಶಕ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಪಿಟಾ ಟ್ರಿನ್ ಅಥವಾ ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಗೆದ ರಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸುರಿಯುವ ಮೂಲಕ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು.

WHO 96854

Fig. 10.5 / ಚಿತ್ರ 10.5

Packages to be buried must be made unusable and reduced in bulk as much as possible (adapted from 4).

ಹೂಳಬೇಕಾದ ಪ್ಯಾಕೇಜುಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು (4 ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

WHO 96854

Fig. 10.6 / ಚಿತ್ರ 10.6

Clean paper and cardboard and cleaned plastic containers (not PVC) may be burnt (adapted from 4).

ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಾನ್ಟೇನರ್‌ಗಳನ್ನು (PVC ಅಲ್ಲ) ಸುಡಬಹುದು (4 ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

Mosquitos from biting from below. Where bedbugs are a problem, mattresses can be treated.

ತಿಗಣಿಸುವ ಸೈಯಿರುವಲ್ಲಿ, ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

Cleaning used pesticide containers

The reuse of pesticide containers is risky and not recommended. However, some pesticide containers may be considered too valuable to be thrown away after use. Whether containers are suitable for cleaning and reuse depends on the material they are made of and what they contained. The label should provide instructions on possibilities for reuse and cleaning procedures.

Containers that have held pesticide formulations classified as highly hazardous or extremely hazardous must not be reused. Under certain conditions, containers of pesticide formulations classified as slightly hazardous or unlikely to present acute hazard in normal use can be reused for purposes other than the storage of food, drink or animal feed. Containers made of materials such as polyethylene that preferentially absorb pesticide should not be reused if they have held pesticides in which the active ingredient is classified as moderately, highly or extremely hazardous, regardless of the formulation.

Pesticide containers should be rinsed as soon as they are empty, completely filled with water, and allowed to stand for 24 hours. They should then be emptied, and the process repeated twice.

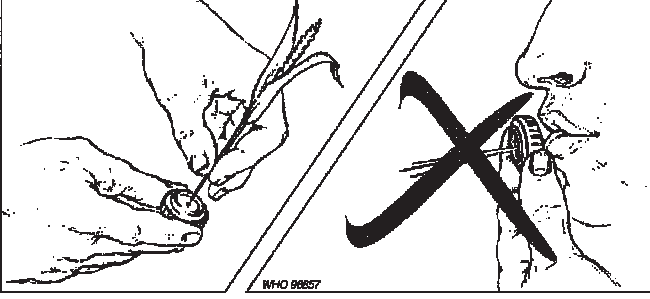
ಬಳಸಿದ ಕೀಟನಾಶಕ ಧಾರಕಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು

ಕೀಟನಾಶಕ ಧಾರಕಗಳ ಮರುಬಳಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕೆಲವು ಕೀಟನಾಶಕ ಧಾರಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಎಸೆಯಲು ತುಂಬಾ ಮೌಲ್ಯಯುತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ರಕಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆಯೇ ಎಂಬುದು ಅವು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅವು ಬಳಗೊಂಡಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲೇಬಲ್ ಮರುಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕುರಿತು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಕೀಟನಾಶಕ ಸೂತ್ರೀಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಕೆಲವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಅಸಂಭವವೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಕೀಟನಾಶಕ ಸೂತ್ರೀಕರಣಗಳ ಧಾರಕಗಳನ್ನು ಆಹಾರ, ಪಾನೀಯ ಅಥವಾ ಪಶು ಆಹಾರದ ಶೇಖರಣೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯಿಂದ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಲಿಥೀನ್ ನಂತಹ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಧಾರಕಗಳು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಘಟಕಾಂಶವನ್ನು ಮಧ್ಯಮ, ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು ಸೂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಾರದು.

Fig. 10.7 / ಚಿತ್ರ 10.7
Use suitable equipment for

measuring out and mixing
insecticides (adapted from 2). /
ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಣಮಾ
ಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ (2
ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

Fig. 10.8 / ಚಿತ್ರ 10.8

Clean blocked nozzles with a soft probe (adapted from 2). /
ಮೃದುವಾದ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ (2
ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

General hygiene/ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

Do not eat, drink or smoke while using insecticides. Keep food in tightly closed boxes. Use suitable equipment for measuring out, mixing and transferring insecticides (Fig.10.7). Do not stir liquids or scoop pesticide with bare hands. Use the pressure-release valve of the pump or a soft probe to clear blockages in the nozzle (Fig. 10.8; see also Chapter 9, p. 379). Wash the hands and face with soap and water each time the pump has been refilled. Eat and drink only after washing the hands and face (Fig.10.9). Take a shower or bath at the end of the day.

ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ತಿನ್ನುವುದು, ಕುಡಿಯುವುದು ಅಥವಾ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಆಹಾರವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ. ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು, ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಲು ಮತ್ತು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ (ಚಿತ್ರ 10.7). ಬರಿ ಕೈಗಳಿಂದ ದ್ರವಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಬೇಡಿ ಅಥವಾ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ತೊಡುವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಲು ಪಂಪ್‌ನ ಒತ್ತಡ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಮೃದುವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಳಸಿ (ಚಿತ್ರ 10.8; ಅಧ್ಯಾಯ 9, ಪುಟ 379 ಅನ್ನು ನೋಡಿ).

ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಪಂಪ್‌ಅನ್ನು ಮರುಪೂರಣಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಕೈ ಮತ್ತು ಮುಖವನ್ನು ಸೋಪ್‌ವು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಿರಿ. ಕೈ ಮತ್ತು ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆದ ನಂತರವೇ ತಿನ್ನಿರಿ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯಿರಿ (ಚಿತ್ರ 10.9). ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ.

Protective clothing / ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕಉಡುಪು

Spraying indoors / ಒಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿಸಿಂಪಡಿಸುವುದು

Spray workers should wear overalls or shirts with long sleeves and trousers, a broad-brimmed hat, at urban or other head gear and sturdy shoes or boots. Sandals are unsuitable. The mouth and nose should be covered with a simple device such as a disposable paper mask, a surgical-type disposable or washable mask, or any clean piece of cotton. The cotton should be changed if it becomes wet. The clothing should be of cotton for ease of washing and drying. It should cover the body without leaving any openings. In hot and humid climates the wearing of additional protective clothing may be uncomfortable, and pesticides should therefore be applied during the cooler hours of the day.

ಸ್ಪ್ರೇಕೆಲಸಗಾರರುಮೇಲುಡುಪುಗಳುಅಥವಾಉದ್ದನೆಯತೋಳುಗಳುಮತ್ತುಪ್ಯಾಂಟ್‌ಗಳು, ಅಗಲವಾದಅಂಚುಳ್ಳಟೋಪಿ,ಪೇಟಅಥವಾಇತರಶಿರಸ್ತ್ರಾಣಮತ್ತುಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದಬೂಟುಗಳುಅಥವಾಬೂಟುಗಳನ್ನುಧರಿಸಬೇಕು.ಚಪ್ಪಲಿಗಳುಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.ಬಾಯಿಮತ್ತುಮೂಗನ್ನುಬಿಸಾಡಬಹುದಾದಪೇಪರ್ಮಾಸ್ಕ್,ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ಮಾದರಿಯಬಿಸಾಡಬಹುದಾದಅಥವಾತೋಳೆಯಬಹುದಾದಮಾಸ್ಕ್ಅಥವಾಯಾವುದೇಶುದ್ಧವಾದಹತ್ತಿಯಂತಹಸರಳಸಾಧನದಿಂದಮುಚ್ಚಬೇಕು.ಹತ್ತಿತೇವಗೊಂಡರೆಅದನ್ನುಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು.ತೋಳೆಯಲುಮತ್ತುಒಣಗಿಸಲುಸುಲಭವಾಗುವಂತಹಹತ್ತಿಯಬಟ್ಟೆಯಾಗಿರಬೇಕು.ಇದುವಾವುದೇತೆರೆಬಿಡದೆಹವನ್ನುಮುಚ್ಚಬೇಕು.ಬಿಸಿಮತ್ತುಆರ್ಥವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಹೆಚ್ಚುವರಿರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕಉಡುಪುಗಳನ್ನುಧರಿಸುವುದುಅನಾನುಕೂಲವಾಗಬಹುದುಆದ್ದರಿಂದಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನುದಿನದತಂಪಾದಸಮಯದಲ್ಲಿಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು

Mixing / ಮಿಶ್ರಣಮಾಡುವುದು

People who mix and pack insecticides in bags must take special precautions (see Chapter 9, p. 373). In addition to the protective clothing described above, it is recommended that gloves, an apron and eye protection such as a face shield or goggles be worn (Figs. 10.10 and 10.11). Face shields provide protection for the whole face and are cooler to wear. The mouth and nose should be covered, as /

ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನುಬೆರೆಸಿಪ್ಯಾಕ್ಮಾಡುವಜನರುವಿಶೇಷಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು(ಅಧ್ಯಾಯ9,ಪುಟ373ನೋಡಿ).ಮೇಲೆವಿವರಿಸಿದರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕಉಡುಪುಗಳಜೊತೆಗೆ,ಕೈಗವಸುಗಳು,ಏಪ್ರನ್ಮತ್ತುಕಣ್ಣಿನರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವಂತಹಮುಖಕವಚಅಥವಾಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನುಧರಿಸಬೇಕೆಂದುಶಿಫಾರಸುಮಾಡಲಾಗಿದೆ (ಚಿತ್ರ 10.10 ಮತ್ತು 10.11). ಮುಖಕವಚಗಳುಇಡೀಮುಖಕ್ಕೆರಕ್ಷಣೆನೀಡುತ್ತವೆಮತ್ತುಧರಿಸಲುತುಂಬಾಗಿರುತ್ತವೆ.

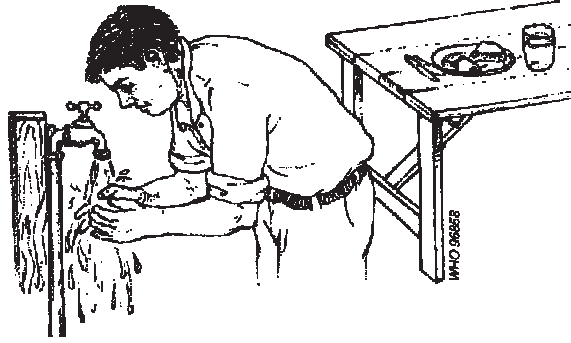

Fig. 10.9 / ಚಿತ್ರ 10.9

Wash the hands and face before eating or drinking (adapted from 2). / ತಿನ್ನುವಅಥವಾಕುಡಿಯುವಮೊದಲುಕೈಮತ್ತುಮುಖವನ್ನುತೊಳೆಯಿರಿ (2 ರಿಂದಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

Fig. 10.10 / ಚಿತ್ರ 10.10

Wear gloves when handling concentrates. / ಸಾಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನುನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗೈಗವಸುಗಳನ್ನುಧರಿಸಿ.

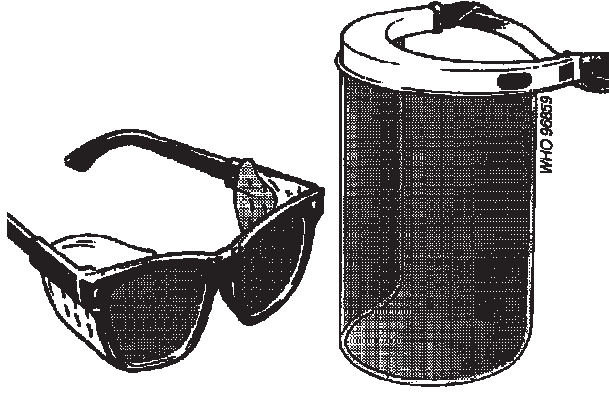

Fig. 10.11 / ಚಿತ್ರ
10.11
Protective
equipment for the
eyes and face
(adapted from 2). /
ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖಕ್ಕೆ
ರಕ್ಷಣಾಸಾಧನಗಳು (2
ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ
ಲಾಗಿದೆ).

Recommended for indoor spraying. Care should be taken not to touch any part of the body with gloves while handling pesticides.

ಒಳಾಂಗಣ ಸಿಂಪರಣೆಗಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಕೈಗಳನ್ನು ದೇಹದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು.

Impregnation of fabrics / ಬಟ್ಟೆಗಳ ನೆನೆಸುವಿಕೆ

Long rubber gloves should be worn when treating mosquito nets, clothes, screening or tsetse traps with insecticides.

ಸೊಳ್ಳೆಪರದೆಗಳು, ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಕೀಟನಾಶಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಟೈಟ್ಸ್ ಬಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಉದ್ದವಾದ ರಬ್ಬರ್ ಕೈಗವಸುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

Under certain circumstances extra protection may be required, e.g. from vapour, dust or spray of hazardous products. Such additional protective items should be indicated on the product label and may include aprons, boots, face masks, overalls and hats. /

ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ, ಧೂಳಿ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನದ ಲೇಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಪ್ರಾನ್‌ಗಳು, ಬೂಟುಗಳು, ಮುಖವಾಡಗಳು, ಮೇಲುಡುಪುಗಳು ಮತ್ತು ಟೋಪಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

Maintenance / ನಿರ್ವಹಣೆ

Clothing should be kept in a good state of repair and should be inspected regularly for tears or worn areas through which skin contamination might occur. Protective clothing and equipment should be washed daily with soap, separately from other clothing. Gloves need special attention and should be replaced when there is any sign of wear and tear. After use, gloves should be rinsed with water before they are taken off. At the end of each working day they should be washed inside and outside.

ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮರಿಪೇರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಚರ್ಮದ ಮಾಲಿನ್ಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಹರಿದಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಇತರ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೋಪಿನಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಕೈಗವಸುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಸವೆತ ಮತ್ತು ಹರಿತದ ಯಾವುದೇ ಚಿಹ್ನೆ ಇದ್ದಾಗಲೂ ದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಬಳಕೆಯ ನಂತರ, ಕೈಗವಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಮೊದಲು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಕೆಲಸದ ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲವುಗಳ ಬಳಗ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ತೊಳೆಯಬೇಕು.

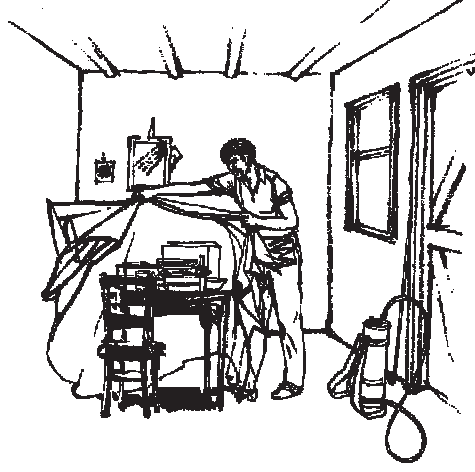
Safe techniques / ಸುರಕ್ಷಿತ ತಂತ್ರಗಳು

Spraying / ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು

The discharge from the sprayer should be directed away from the body. Leaking equipment should be repaired and the skin should be washed after any accidental contamination. Persons and domestic animals must not remain indoors during spraying. Rooms must not be sprayed if someone, e.g. a sick person, cannot be moved out. Cooking utensils, food and drinking-water containers should be put outdoors before spraying. Alternatively, they can be placed in the centre of a room and covered with a plastic sheet (Fig. 10.12). Hammocks, paintings and pictures must not be sprayed. If furniture has to be sprayed on the lower side and the side next to a wall, care should be taken to ensure that other surfaces are not left

ಸಿಂಪಡಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ದ್ರವ್ಯವು ದೇಹದಿಂದ ದೂರಹೋಗಬೇಕು. ಸೋರುವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಅಕಸ್ಮಿಕ ಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಚರ್ಮವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರಬಾರದು. ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬಾರದು, ಉದಾ. ಅನಾರೋಗ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಲವುಗಳ ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ವರ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಲವುಗಳನ್ನು ಕೋಣೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಟಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಬಹುದು (ಚಿತ್ರ 10.12). ಆರಾಮಗಳು, ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬಾರದು. ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗೋಡೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸ

ಬೇಕಾದರೆ, ಇತರ ಮೇಲ್ಮೈಗಳು ಸಿಂಪಡಿಸದೆ ಉಳಿಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಮಹಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ನಿವಾಸಿಗಳು ಗೋಡೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ತೊಳೆಯಬೇಕು.

Fig. 10.12 / ಚಿತ್ರ 10.12

Furniture and food should be covered with a plastic sheet or placed outdoors before a house is sprayed. /
ಮನೆಯನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಆಹಾರವನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಟ್
ಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಅಥವಾ ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

Organ phosphorus and carbamate compounds should not be applied for more than 5–6 hours a day and the hands should be washed after every pump charge. Blood cholinesterase activity of spray personnel should be checked weekly if fenitrothion or old stocks of Malathion are used (see box).

ಅಂಗರಂಜಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬಮೇಟ್ ಒಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ 5-6
ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಅನ್ವಯಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಪಂಪ್ ಚಾರ್ಜ್‌ನಂತರ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಫೆನಿಟ್ರೋಥಿಯೋನ್ ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ಮಲಾಥಿಯಾನ್ ಸ್ಟಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿಬಿಟ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕೋಲಿನ್‌ಸ್ಟೇಸ್‌ಟಿವಿಟಿಯನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು (ಬಾಕ್ಸ್ ನೋಡಿ).

Monitoring exposure to organ phosphorus compounds

Commercial field kits are available for monitoring blood cholinesterase activity. Low levels suggest overexposure to an organ phosphorus insecticide. Such assays should be performed weekly for all persons handling these products. Persons with unduly low cholinesterase activity should stop working with insecticides until it has returned to normal.

ಅಂಗರಂಜಕಸಂಯುಕ್ತಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು

ರಕ್ತದ ಕೋಲಿನ್‌ಸ್ಟರೇಸ್‌ಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಿಟ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟಗಳು ಆರ್ಗನೊಫಾಸ್ಫರಸ್ಟೀಟನಾಶಕಕ್ಕೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಸೆಪ್ರೊಡಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಇಂತಹ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಕೋಲಿನ್‌ಸ್ಟರೇಸ್‌ಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರಳುವವರೆಗೂ ಕೀಟನಾಶಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

Impregnation of fabrics / ಬಟ್ಟೆಗಳ ನೆನೆಸುವಿಕೆ

Gloves should be worn when handling the insecticide concentrate and preparing the insecticide mixture. Care should be taken to avoid splashing insecticide into the eyes. A wide, shallow bowl should be used (Fig. 10.13), and the room should be well-ventilated to avoid fumes being inhaled.

ಕೀಟನಾಶಕ ಸಾಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಕೈಗವಸುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ವಿಶಾಲವಾದ, ಆಳವಿಲ್ಲದ ಬೌಲ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು (ಚಿತ್ರ 10.13), ಮತ್ತು ಆವಿಯನ್ನು ಉಸಿರಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿಮಾಡಬೇಕು.

Fig. 10.13 / ಚಿತ್ರ 10.13
Wear long rubber gloves and use a wide, shallow bowl when impregnating fabrics. / ಉದ್ದವಾದರಬ್ಬಕೈಗವಸುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಳಸೇರಿಸುವಾಗ ಅಗಲವಾದ, ಅಳವಿಲ್ಲದ ಬೌಲ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿ.

Emergency measures / Emergency measures

Signs and symptoms of poisoning / ವಿಷದ ಸೂಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳು

Poisonings due to pesticides are usually acute and result from extensive skin contact or ingestion. Signs and symptoms vary with the type of pesticide and can sometimes be confused with those of other illnesses. / ಕೀಟನಾಶಕಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಷವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ ಕವಾಚಮರ್ದದ ಸಂಪರ್ಕ ಅಥವಾ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಪ್ರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇತರ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

Indications of pesticide poisoning / Indications of pesticide poisoning

General: extreme weakness and fatigue. / ಸಾಮಾನ್ಯ: ತೀವ್ರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಆಯಾಸ.

ತೀವ್ರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಆಯಾಸ.

Skin: irritation, burning sensation, excessive sweating, staining. / ಚರ್ಮ: ಕಿರಿಕಿರಿ, ಸುಡುವ ಸಂವೇದನೆ, ಅತಿಯಾದ ಬೆವರುವುಡು, ಕಲೆ.

Eyes: itching, burning sensation, watering, difficult or blurred vision, narrowed or widened pupils. / ಕಣ್ಣುಗಳು: ತುರಿಕೆ, ಸುಡುವ ಸಂವೇದನೆ, ನೀರು ಹಾಕುವುದು, ಕಷ್ಟ ಅಥವಾ ಮಂದದೃಷ್ಟಿ, ಕಿರಿದಾದ ಅಥವಾ ಅಗಲವಾದ ವ್ಯುಪಿಲ್ಲಗಳು.

Digestive system: burning sensation in mouth and throat, excessive salivation, nausea, vomiting, abdominal pain, diarrhoea. ಜೀರ್ಣಾಂಗವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಡುವ ಸಂವೇದನೆ, ಅತಿಯಾದ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿ ಸುವುದು, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಅತಿಸಾರ.

Nervous system: headaches, dizziness, confusion, restlessness, muscle twitching, staggering gait, slurred speech, loss of consciousness. / ನರಮಂಡಲ: ತಲೆನೋವು, ತಲೆತಿರುಗುವಿಕೆ, ಗೊಂದಲ, ಚಡಪಡಿಕೆ, ಸ್ನಾಯುಸೆಳೆತ, ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುವ ನಡಿಗೆ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾತು, ಫಿಟ್ಸ್, ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನತೆ.

Respiratory system: cough, chest pain and tightness, difficulty with breathing, wheezing. / ಉಸಿರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಕೆಮ್ಮು, ಎದೆನೋವು ಮತ್ತು ಬಿಗಿತ, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಉಬ್ಬುಸ.

It is important to obtain additional information: / ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಮುಖ್ಯ:

- Has the patient been working with a pesticide? Did contamination occur? / ರೋಗಿಯು ಕೀಟನಾಶಕದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೇ? ಮಾಲಿನ್ಯ ಸಂಭವಿಸಿದೆಯೇ?

- Precisely which product was used? How much was ingested? How long ago?

ನಿಖರವಾಗಿಯಾವ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ? ಎಷ್ಟು ಸೇವಿಸಲಾಯಿತು? ಎಷ್ಟು ಸಮಯದ ಹಿಂದೆ?

An effort should be made to obtain evidence from pesticide containers or spray equipment; the labels on containers should be read and retained.

ಕೀಟನಾಶಕ ಧಾರಕಗಳು ಅಥವಾ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು; ಧಾರಕಗಳ ಮೇಲಿನ ಲೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

If pesticide poisoning is suspected, first aid must be given immediately and medical advice and help must be sought at the earliest opportunity. If possible, the patient should be taken to the nearest medical facility.

ಕೀಟನಾಶಕ ವಿಷದ ಅನುಮಾನವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ತಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಕ ಅವಕಾಶದಲ್ಲೇ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ರೋಗಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಬೇಕು.

First-aid treatment / ಪ್ರಥಮಚಿಕಿತ್ಸೆ

If breathing has stopped: Give artificial respiration. If no insecticide has been swallowed, mouth-to-mouth resuscitation may be given. Pull the patient's chin up and tilt the head back with one hand to keep the air way clear. Place the other hand on the patient's forehead, with the thumb and index finger toward the nose. Pinch together the patient's nostrils with the thumb and index finger to prevent air from escaping. Take a deep breath, then form a tight seal with your mouth over and around the patient's mouth (Fig. 10.14). Blow four quick, full breaths in first without allowing the lungs to deflate fully. Watch the patient's chest while inflating the lungs. If adequate respiration is taking place, the chest should rise and fall. Remove your mouth and allow the patient to breathe out (Fig. 10.15). Take another deep breath, form a tight seal around the patient's mouth, and blow into the mouth again. Repeat this procedure 10–12 times a minute (once every five seconds).

ಉಸಿರಾಟವು ನಿಂತಿದ್ದರೆ: ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟವನ್ನು ನೀಡಿ. ಯಾವುದೇ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ನುಂಗಿ ದಿದ್ದರೆ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ರೋಗಿಯ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ವಾಯುಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ತೋರುಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮೂಗಿನ ಕಡೆಗೆ ಇಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೋಗಿಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿ. ಗಾಳಿಯು ಹೊರಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ತೋರುಬೆರಳಿನಿಂದ ರೋಗಿಯ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಳವಾದ ಉಸಿರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಂತರ ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಿಗಿಯಾದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ (ಚಿತ್ರ 10.14). ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳು ಕ್ಷೀಣಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡದೆ ನಾಲ್ಕು ತ್ವರಿತ, ಪೂರ್ಣ ಉಸಿರಾಟಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಉದಿ.

ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸುವಾಗ ರೋಗಿಯ ಎದೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ. ಸಾಕಷ್ಟು ಉಸಿರಾಟವಾದೆಯಾದ್ದರೆ, ಎದೆಯು ಏರಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೀಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ರೋಗಿಗೆ ಉಸಿರಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ (ಚಿತ್ರ 10.15). ಮತ್ತೊಂದು ಆಳವಾದ ಉಸಿರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ರೋಗಿಯ ಬಾಯಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಬಿಗಿಯಾದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಗೆ ಉದಿರಿ. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 10-

12 ಬಾರಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿ (ಪ್ರತಿ ಐದು ಸೆಕೆಂಡುಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ).

Fig. 10.14 / ಚಿತ್ರ 10.14
Mouth-to-mouth
resuscitation. Take
a deep breath,
then form a tight
seal with your
mouth over and
around the patient's
mouth (© WHO).

ಬಾಯಿಯಿಂದಬಾಯಿಗೆಪು
ನರುಜ್ಜೀವನ.

ಆಳವಾದಉಸಿರನ್ನುತೆಗೆ
ದುಕೊಳ್ಳಿ,
ನಂತರರೋಗಿಯಬಾಯಿ
ಯಸುತ್ತಲೂನಿಮ್ಮಬಾಯಿ
ಯಿಂದಬಿಗಿಯಾದಮುದ್ರೆ
ಯನ್ನುರೂಪಿಸಿ (©
WHO).

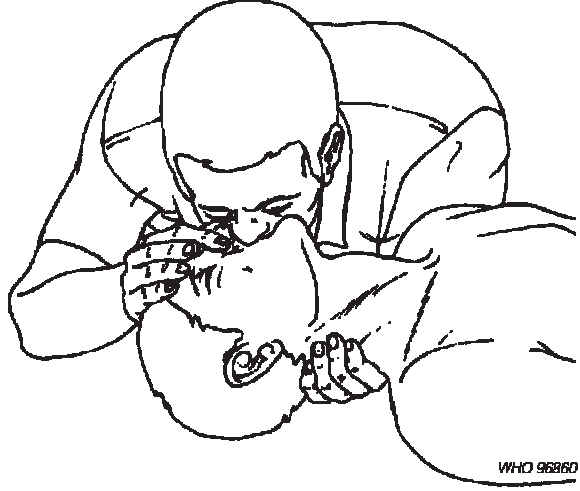
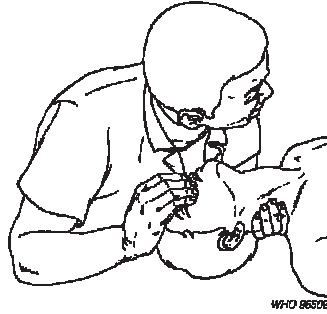

Fig. 10.15 / ಚಿತ್ರ 10.15
Mouth-to-mouth resuscitation.
Remove your mouth
and allow the patient
to breathe
out (© WHO).

ಬಾಯಿಯಿಂದಬಾಯಿಗೆಪುನರುಜ್ಜೀವನ.
ನಿಮ್ಮಬಾಯಿಯನ್ನುತೆಗೆದುರೋಗಿಗೆಉ
ಸಿರಾಡಲುಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಿ (©
WHO).

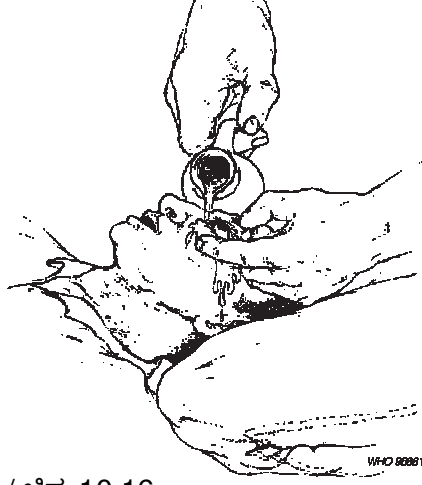

Fig. 10.16 / ಚಿತ್ರ 10.16

Wash pesticide splashes from the eyes with clean water for at least five minutes (adapted from 3).

ಕನಿಷ್ಠಐದುನಿಮಿಷಗಳಕಾಲಶುದ್ಧನೀರಿನಿಂದಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಕೀಟನಾಶಕಸ್ನಾ ಶ್ಲಳನ್ನುತೊಳೆಯಿರಿ(3 ರಿಂದಲಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ).

Artificial respiration should be continued for as long as possible if there is still a pulse. If insecticide has been swallowed, another form of artificial ventilation should be used.

ನಾಡಿಮಿಡಿತಇನ್ನೂಇದ್ದರೆಕೃತಕಉಸಿರಾಟವನ್ನುಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟುಕಾಲಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು. ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನುನುಂಗಿದರೆ, ಕೃತಕವಾತಾಯನದಇನ್ನೊಂದುರೂಪವನ್ನುಬಳಸಬೇಕು.

If there is insecticide on the skin or in the eyes: Rinse the eyes with large quantities of clean water for at least five minutes (Fig. 10.16). Remove contaminated clothing from the patient and remove the patient from the contaminated area (Fig.10.17).

ಚರ್ಮದಮೇಲೆಲಿಥವಾಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಕೀಟನಾಶಕವಿದ್ದರೆ:ಕನಿಷ್ಠಐದುನಿಮಿಷಗಳಕಾಲದೊಡ್ಡಪ್ರಮಾಣದಶುದ್ಧನೀರಿನಿಂದಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುತೊಳೆಯಿರಿ(ಚಿತ್ರ10.16).ರೋಗಿಯಿಂದಕಲುಷಿತಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನುತೆಗೆದುಹಾಕಿಮತ್ತುರೋಗಿಯನ್ನುಕಲುಷಿತಪ್ರದೇಶದಿಂದತೆಗೆದುಹಾಕಿ(ಚಿತ್ರ 10.17).

Wash the body completely for at least 10 minutes, using soap if possible. If no water is available, wipe the skin gently with cloths or paper to soak up the pesticide. Avoid harsh rubbing or scrubbing.

ಕನಿಷ್ಠ10ನಿಮಿಷಗಳಕಾಲದೇಹವನ್ನುಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿತೊಳೆಯಿರಿ,ಸಾಧ್ಯವಾದರೆಸೋಪ್ಪಳಿಸಿ.ನೀರುಬಿಲ್ಕುವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ,ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನುಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲುಬಟ್ಟೆಲಿಥವಾಕಾಗದದಿಂದಚ

Vomiting / ವಾಂತಿ

Do not induce vomiting unless the patient has swallowed pesticide that is known to be highly toxic, and medical help is not expected soon. Never induce vomiting if the patient has swallowed oil spray or products diluted in diesel or kerosene, because of the possibility of inhalation of the vomited material, which would be more dangerous than the intestinal poisoning. The product label should indicate whether the pesticide is highly toxic (skull-and-cross bones signs). Vomiting should be induced only if the patient is conscious. If necessary, sit or stand the person up and tickle the back of the throat with a finger. Whether vomiting occurs or not, give the patient a drink comprising three tablespoons of activated charcoal in half a glass of water. Repeat until medical help arrives.

ರೋಗಿಯು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಕಾರಿ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ನುಂಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯವು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ದೊರಕುವಂತಿದ್ದರೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ವಾಂತಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಡಿ. ರೋಗಿಯು ಆಯಿಲ್ಸ್ ಅಥವಾ ಡೀಸೆಲ್ ಅಥವಾ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನುಂಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ವಾಂತಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಡಿ, ಏಕೆಂದರೆ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿದವಸ್ತುವನ್ನು ಇನ್ನಲೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ, ಇದು ಕರುಳಿನ ವಿಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಉತ್ಪನ್ನದ ಲೇಬಲ್ ಕೀಟನಾಶಕವು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಬೇಕು (ತಲೆಬುರುಡೆ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡಮೂಳೆಗಳು). ರೋಗಿಯು ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ವಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಅಥವಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಗಂಟಲಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ತಗುಲಿಸಬೇಡಿ.

Caring for the patient / ರೋಗಿಯ ಆರೈಕೆ

Make the patient lie down and rest because poisoning with organophosphorus and carbamate compounds is made worse by movement. Place the patient on her or his side with the head lower than the body. If the patient is unconscious, pull the chin forward and the head back to ensure a clear airway (Fig.10.18). Cover the patient with a blanket if he or she feels cold, and cool the patient by sponging with cold water if excessive sweating occurs. If the patient vomits spontaneously, ensure that he or she does not inhale the vomit. In the event of convulsions, put padded material between the teeth to avoid injury.

ಆರ್ಗನೋಫಾಸ್ಫರಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬಮೇಟ್ ಒಂಪೌಂಡ್‌ಗಳ ವಿಷವು ಚಲನೆಯಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗುವ ಕಾರಣದಿಂದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡಿರಿ. ತಲೆಯನ್ನು ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇರಿಸಿ ರೋಗಿಯನ್ನು ಹೆರೋ ಹಿಸ್ಟಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ. ರೋಗಿಯು ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನನಾಗಿದ್ದರೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಗಾಳಿದಾರಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗಲ್ಲವನ್ನ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಿರಿ (ಚಿತ್ರ 10.18). ರೋಗಿಗೆ ಶೀತವೆನಿಸಿದರೆ ಕಂಬಳಿ ಹೊದಿಸಿ, ಅತಿಯಾಗಿ ಬೆವರುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಸ್ಪಂಜಿನ ಮೂಲಕ ರೋಗಿಯನ್ನು ತಣ್ಣಗಾಗಿಸಿ. ರೋಗಿಯು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ವಾಂತಿಯನ್ನು ಉಸಿರಾದದಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಸೆಳೆತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ಮತ್ತೆ ಗಿನವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ.

g. 10.17 / ಚಿತ್ರ 10.17
Remove
contaminated
clothing immediately
and wash the skin
(adapted from 3). /
ಕಲುಷಿತ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ
ವೇತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಚ
ರ್ಮವನ್ನು ತೊಳೆಯಿರಿ (3
ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ).

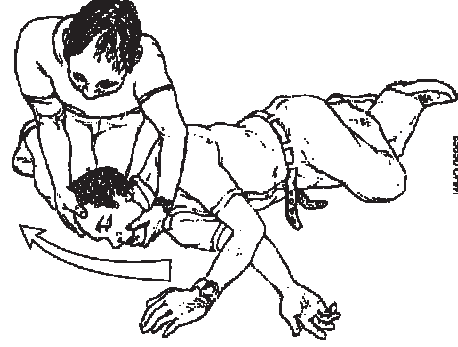

Fig. 10.18 / ಚಿತ್ರ 10.18
Place an unconscious patient on her or his side and tilt the head back (adapted from 5).

ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನರೋಗಿಯ
ನ್ನು ಅವಳ ಅಥವಾ ಅವನ
ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಮತ್ತು ತ
ಲೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ
ಸಿ (5
ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ
).

Do not allow patients to smoke or drink alcohol. Do not give milk. Water can be given. /

ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಧೂಮ
ಪಾನ ಅಥವಾ ಮದ್ಯಪಾ
ನ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿಸ
ಬೇಡಿ.
ಹಾಲು ಕೊಡಬೇಡಿ.
ನೀರು ಕೊಡಬಹುದು.

Further treatment / ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

Patients requiring further medical treatment should be referred to the nearest medical facility. Detailed guidelines for the management of poisoning are being prepared by WHO (6). A list of poisons information centres is also available on request (7). / ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು. ವಿಷದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವಿವರವಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು WHO (6) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಷದ ಮಾಹಿತಿಕೇಂದ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯು ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ (7).

References / ಉಲ್ಲೇಖಗಳು

1. Specifications for pesticides used in public health: insecticides, molluscicides, repellents, methods, 6th ed. Geneva, World Health Organization, 1985. / ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕೇಶನ್ಸ್ ಫಾರ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್ ಸೆಕ್ಟಿಕ್ಯಾಡ್, ಮೊಲ್ಯುಸ್ಕಿಸೈಡ್ಸ್, ರೆಪೆಲ್ಲೆಂಟ್ಸ್, ಮೆಥೋಡ್ಸ್, 6th ಎಡ್. ಜಿನೀವಾ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್, 1985.
2. Guidelines for personal protection when using pesticides in hot climates. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1989. / ಗೈಡ್ಲೈನ್ಸ್ ಫಾರ್ ಪರ್ಸನಲ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ವ್ಹೆನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿನ್ ಹಾಟ್ ಕ್ಲೈಮೇಟ್ಸ್ ಇನ್ ಪೆಸ್ಟಿಸೈಡ್ಸ್ ಇನ್ಡಸ್ಟ್ರಿ. ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್, ಇಂಟರ್ನಾಷನಲ್ ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ಸ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ಸ್, 1989.
3. Guidelines for the safe and effective use of pesticides. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1989. / ಗೈಡ್ಲೈನ್ಸ್ ಫಾರ್ ಸೇಫ್ ಅಂಡ್ ಎಫೆಕ್ಟಿವ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿನ್ ಪೆಸ್ಟಿಸೈಡ್ಸ್. ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್, ಇಂಟರ್ನಾಷನಲ್ ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ಸ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ಸ್, 1989.
4. Guidelines for the avoidance, limitation and disposal of pesticide waste on the farm. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1987. / ಗೈಡ್ಲೈನ್ಸ್ ಫಾರ್ ಅವಾಯ್ಡೆನ್ಸ್, ಲಿಮಿಟೇಷನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಡಿಸ್ಪಾಸ್ ಆಫ್ ಪೆಸ್ಟಿಸೈಡ್ ವೇಸ್ಟ್ ಇನ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್. ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್, ಇಂಟರ್ನಾಷನಲ್ ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ಸ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ಸ್, 1987.
5. Guidelines for emergency measures in cases of pesticide poisoning. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1984. / ಗೈಡ್ಲೈನ್ಸ್ ಫಾರ್ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಮೆಜರ್ಸ್ ಇನ್ ಕೇಸ್ ಆಫ್ ಪೆಸ್ಟಿಸೈಡ್ ಪಾಯ್ಸನ್ಯಿಂಗ್. ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್, ಇಂಟರ್ನಾಷನಲ್ ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ಸ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ಸ್, 1984.
6. Henry J, Wiseman H. Management of poisoning: a hand book for health care workers. Geneva, World Health Organization, in press. / ಹೆನ್ರಿ ಜಿ, ವಿಸಮನ್ ಹೆಚ್. ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಪಾಯ್ಸನ್ಯಿಂಗ್: ಎ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬುಕ್ ಫಾರ್ ಹೆಲ್ತ್ ಕೇರ್ ವರ್ಕರ್ಸ್. ಜಿನೀವಾ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್, ಇನ್ ಪ್ರೆಸ್.

---

7. International Programme on Chemical Safety/World Federation of Associations of Clinical Toxicology Centres and Poison Control Centres. Yellow Tox. World directory of poisons centres. Geneva, World Health Organization, 1993 (unpublished document; available on request from the International Programme on Chemical Safety, World Health Organization, 1211 Geneva 27, Switzerland). /

ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ಆನ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೇಫ್ಟಿ/ವರ್ಲ್ಡ್ ಫೆಡರೇಶನ್ ಆಫ್ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಟಾಕ್ಸಿಕಾಲಜಿ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪಾಯ್ಸನ್ ಕಂಟ್ರಾಲ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್. ಯೆಲ್ಲೋ ಟಾಕ್ಸ್. ವರ್ಲ್ಡ್ ಡಿರೆಕ್ಟರಿ ಆಫ್ ಪಾಯ್ಸನ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್. ಜಿನೀವಾ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್, 1993(ಅನ್ವಬ್ಲಿಷ್ಡ್ ಕ್ಯುಮೆಂಟ್;ಅವೈಲಬಲ್ ಆನ್ ರಿಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟ್ಡ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ಆನ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೇಫ್ಟಿ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್, 1211 ಜಿನೀವಾ 27, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್).

Selected further reading / ಆಯ್ದುಪುಸ್ತಕಗಳು

Guidelines for the safe handling of pesticides during their formulation, packing, storage and transport.Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1982.

ಗೈಡ್ಲೈನ್ಸ್ ಫಾರ್ ಸೇಫ್ ಹ್ಯಾಂಡಲಿಂಗ್ ಆಫ್ ಪೆಸ್ಟಿಸಿಡ್ಸ್ ರಿಂಗ್ಡೀಯಾ ಮುಫಲೇಶನ್,ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಪೋರ್ಟ್.ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್,ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಗ್ರೂಪ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಫ್ಯಾಕ್ಚರರ್ಸ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್, 1982.

International Programme on Chemical Safety. The WHO recommended classification of pesticides by hazard and guidelines to classification 1994–1995. Geneva, World Health Organization, 1994 (unpublished document WHO/PCS/94.2; available on request from Programme for the Promotion of Chemical Safety, World Health Organization, 1211 Geneva 27, Switzerland).

ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ಆನ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೇಫ್ಟಿ.ದಿ WHO ರೆಕಮೆಂಡೆಡ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಶನ್ ಆಫ್ ಪೆಸ್ಟಿಸಿಡ್ಸ್ ಹೆಜರ್ಡ್ ಅಂಡ್ ಗೈಡ್ಲೈನ್ಸ್ ಫಾರ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಶನ್ 1994-1995.ಜಿನೀವಾ,ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್,1994(ಅನ್ವಬ್ಲಿಷ್ಡ್ ಕ್ಯುಮೆಂಟ್ WHO/PCS/94.2;ಅವೈಲಬಲ್ ಆನ್ ರಿಸ್ಟ್ರೆಕ್ಟ್ಡ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ಫಾರ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಆಫ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೇಫ್ಟಿ,ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್, 1211 ಜಿನೀವಾ 27, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್).

ಸೇವ್ಯೂನಾಫೇಸ್ಪಿಸಿಡ್ಸ್.ಫಾರ್ತೆಯಂತ್ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಫಿWHOಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಮಿತಿಶ್ವರ್ದರ್ಬ
ಯಾಲಜಿಲಂಢ್ಯಂಟ್ರೋಲ್. ಜಿನೀವಾ, ವರ್ಲ್ಡ್‌ಹೆಲ್ತ್‌ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್, 1990 (WHO
ಟೆಚಿನಿಕ್ಸ್ ಲೈಪೋಫೈರೀನ್, ನಂ. 813)

ಮೂಲ: ಸೋರ್ಸ್: ಡೈರೆಕ್ಟೋರೇಟ್‌ಆಫ್‌ಫ್ಯಾಂಟೊಪ್ರಿಕ್ಷನ್, ಕ್ವಾರಂಟೈನ್‌ಅಂಡ್‌ಲೇರೇಜ್

Link: <http://ppqs.gov.in/divisions/integrated-pest-management/instruction-safe-use-pesticide>